

## ВСТАНОВЛЕННЯ ЧАСУ, З ЯКОГО НАСТУПАЄ АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕСВОЄЧАСНЕ ПОДАННЯ ДЕКЛАРАЦІЇ

### DETERMINATION OF THE TIME FROM WHICH ADMINISTRATIVE LIABILITY ARISES FOR LATE SUBMISSION OF THE DECLARATION

Тройчук Р.Д., здобувач  
наукової лабораторії з проблем превентивної діяльності та запобігання корупції  
Навчально-наукового інституту № 3  
Національної академії внутрішніх справ

Актуальність статті полягає в тому, що важливим компонентом запобігання корупційним адміністративним правопорушенням є заходи примусу, які впроваджуються державою, серед яких важливу роль відіграють запроваджені санкції за порушення вимог фінансового контролю. Закон України «Про запобігання корупції» визначає заходи фінансового контролю, які, у тому числі, передбачають порядок подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та її перевірки. Не дивлячись на важливість та необхідність визначення точного часу подання декларації для значної кількості суб'єктів, враховуючи, що положення чинного антикорупційного законодавства містять норми, які вказують на різні терміни подачі декларацій в залежності від їх виду та різних суб'єктів декларування, виникає необхідність у систематизації положень, які б визначали час, з якого настає факт вчинення адміністративного правопорушення за несвоєчасне подання без поважних причин декларації, що і обумовлює актуальність вказаної статті. В статті зазначається, що Закон України «Про запобігання корупції» не встановлює всі можливі терміни подання декларацій в залежності від їх видів, і відповідно, час, з якого настає адміністративна відповідальність за несвоєчасне подання без поважних причин декларації. Вказується на необхідність обов'язкового використання чисельних роз'яснень Національного агентства з питань запобігання корупції з метою визначення як термінів подання декларацій, так і встановлення часу, з якого закінчується такий термін, і відповідно, починається адміністративна відповідальність за несвоєчасне подання без поважних причин декларації. У статті систематизовано визначення часу, з якого настає адміністративна відповідальність за несвоєчасне подання без поважних причин декларації, в залежності від видів декларацій та суб'єктів декларування, а саме під час подання щорічної декларації, декларації при звільненні, декларації кандидата на посаду. Підкреслюється, що на даний час законодавчо не закріплено порядок подання декларації під час воєнного стану, з даного приводу існують лише роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції. Автором підготовлено пропозиції щодо внесення змін та доповнень до Закону України «Про запобігання корупції» з метою врегулювання вказаної проблематики.

**Ключові слова.** Порушення вимог фінансового контролю, декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, суб'єкт декларування, час настання адміністративного правопорушення.

The relevance of the article lies in the fact that coercive measures implemented by the state are an important component of preventing corrupt administrative offenses, among which sanctions for violation of financial control requirements play an important role. The Law of Ukraine "On the Prevention of Corruption" defines financial control measures, which, among other things, provide for the procedure for submitting a declaration of a person authorized to perform the functions of the state or local self-government and its verification. Despite the importance and necessity of determining the exact time for submitting a declaration for a significant number of subjects, given that the provisions of the current anti-corruption legislation contain norms that indicate different deadlines for submitting declarations depending on their type and different subjects of declaration, there is a need to systematization of provisions that would determine the time from which the fact of committing an administrative offense for untimely submission of the declaration without valid reasons occurs, which determines the relevance of the specified article. The article notes that the Law of Ukraine «On Prevention of Corruption» does not set all possible deadlines for submission declarations depending on their types, and accordingly, the time from which administrative liability arises for late submission without good reason. It is necessary to use the number of explanations of the National Agency for the Prevention of Corruption in order to determine both the deadlines for submitting declarations and the time from which such deadlines expire, and accordingly, administrative liability for late submission without good reason begins. The article systematizes the definition of the time from which administrative liability arises for late submission of declarations without good reason, depending on the types of declarations and subjects of declaration, namely when submitting annual declarations, dismissal declarations, declarations of candidates. It is emphasized that the procedure for submitting a declaration during martial law is currently not enshrined in law, and there are only clarifications from the National Agency for the Prevention of Corruption. The author has prepared proposals for amendments to the Law of Ukraine "On Prevention of Corruption" in order to resolve this issue.

**Key words.** Violation of financial control requirements, declaration of the person authorized to perform the functions of the state or local government, the subject of the declaration, the time of occurrence of the administrative offense.

**Постановка проблеми.** Важливим компонентом запобігання корупційним адміністративним правопорушенням є заходи примусу, які впроваджуються державою, серед яких важливу роль відіграють запроваджені санкції за порушення вимог фінансового контролю. Закон України «Про запобігання корупції» визначає заходи фінансового контролю, які, у тому числі, передбачають порядок подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі – декларація) [2] та її перевірки. У свою чергу стаття 172<sup>6</sup> глави 13-А «Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією» Кодексу України про адміністративні правопорушення [3] (далі – КУпАП), встановлює відповідальність за порушення вимог фінансового контролю, зокрема, за несвоєчасне подання без поважних причин деларації.

Необхідність визначення терміну подання декларацій, а також встановлення часу, з якого настає факт вчинення

правопорушення, передбаченого статтею 172<sup>6</sup> КУпАП, є важливою обставиною. Це стосується, у першу чергу, для осіб, які подають різні види декларацій – суб'єктам декларування. Окрім того, володіння знаннями щодо точного часу закінчення терміну подання кожного з видів декларацій є необхідною умовою при здійсненні контролюючих функцій щодо перевірки своєчасності подання декларації, зокрема:

- спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції, до яких належать органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – НАЗК);

- уповноваженими підрозділами (уповноваженими особами) з питань запобігання та виявлення корупції;

- державними органами, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, а також юридичних осіб публічного права, якщо у таких

органам працює (працював або входить чи входив до складу утвореної в органі конкурсної комісії, до складу Громадської ради доброчесності) суб'єкт декларування [4].

Знання про визначення часу подання декларації також необхідні суб'єктам, які долучаються чи можуть долучитися під час розгляду справ про вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 172<sup>б</sup> КУпАП, зокрема:

– судді;

– адвокати, інші фахівці у галузі права, які за законом мають право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, оскаржувати постанову по справі про адміністративне правопорушення;

– прокурори [3].

Не дивлячись на важливість та необхідність визначення точного часу подання декларації для значної кількості суб'єктів, враховуючи, що положення чинного антикорупційного законодавства містять норми, які вказують на різні терміни подачі декларацій в залежності від їх виду та різних суб'єктів декларування, виникає необхідність у систематизації положень, які б визначали час, з якого настає факт вчинення адміністративного правопорушення за несвоєчасне подання без поважних причин декларації, що і обумовлює актуальність вказаної статті.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Питання щодо визначення сутності юридичного складу адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 172<sup>б</sup> КУпАП, та особливостей його структурних елементів неодноразово ставали об'єктом досліджень вітчизняних науковців. Окремі питання дослідження порушення вимог фінансового контролю розглядали О. В. Белікова, А. В. Гуржій, О. О. Дудоров, Г. В. Лученцов, Г. О. Петренко, В. І. Ковальчук, Р. О. Мовчан, Ю. О. Рева, А. А. Самойлович, В. Г. Сеник, О. Г. Стрельченко, А. В. Тітко, К. Є. Цабека, й інші. Разом з тим необхідно констатувати, що не дивлячись на значний внесок вказаних та інших науковців у дослідженні вказаної проблематики, визначення часу з якого настає адміністративна відповідальність за несвоєчасне подання без поважних причин декларації, як складова адміністративного правопорушення, розглядалося лише у межах його структурних елементів. Як наслідок, на сьогодні не сформовано єдиної думки та не систематизовано положення щодо встановлення часу, з якого настає факт вчинення адміністративного правопорушення за несвоєчасне подання без поважних причин декларації.

**Мета статті** – дослідити та систематизувати положення щодо встановлення часу, з якого настає адміністративна відповідальність за несвоєчасне подання без поважних причин декларації.

**Виклад основного змісту.** Закон України «Про запобігання корупції» [1] визначає загальні вимоги до подання декларації, визначає суб'єктів декларування та встановлює терміни подання декларацій, зокрема для різних суб'єктів декларування. У свою чергу рекомендації НАЗК [2, 4, 5] встановлюють види декларацій, їх форму, порядок її заповнення та конкретизують у який термін повинна бути подана той чи інший вид декларації, з урахуванням суб'єкта декларування.

Так, на сьогодні існують наступні види декларацій:

– щорічна декларація, яка у свою чергу поділяється ще на два підвиди: а) щорічна загальна; б) щорічна після припинення діяльності (після звільнення);

– декларація при звільненні;

– декларація кандидата на посаду.

Для встановлення часу настання об'єктивної сторони адміністративного проступку за статтею 172<sup>б</sup> КУпАП, тобто факту несвоєчасне подання без поважних причин декларації, необхідно для початку визначити умови та терміни подання декларації в залежності від їх видів та суб'єктів декларування, що у подальшому надасть можливість

встановити час, коли закінчується такий термін, і, відповідно, встановити з якого з якого може починатися відповідальність за порушення терміну подання декларації.

**Щорічна декларація** – декларація, яка подається відповідно до частини першої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» [1] (щороку), абзацу другої частини другої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» [1] (після припинення діяльності (після звільнення)) у період з 00 годин 00 хвилин 01 січня до 00 годин 00 хвилин 01 квітня. Така декларація охоплює звітний рік (період з 01 січня до 31 грудня включно), що передусе року, в якому подається декларація, та містить інформацію станом на 31 грудня звітного року. Відповідно порушення терміну подання вказаних видів декларацій настає з першої секунди початку 01 квітня року, у який подається декларація [5].

Разом з тим у частині п'ятій статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» [1] визначено окремі категорії осіб, для яких встановлений зовсім інший термін подання щорічної декларації. Зокрема, для осіб, які знаходяться за місцем військової служби у зв'язку з виконанням завдань в інтересах оборони України під час дії особливого періоду, безпосередньою участю у веденні воєнних (бойових) дій, у тому числі на території проведення антитерористичної операції та здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, направленням до інших держав для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки у складі національних контингентів або національного персоналу, виконанням інших завдань в інтересах національної безпеки і оборони, термін подання декларації щорічна триває 90 календарних днів з 00 годин 00 хвилин із дня прибуття до місця проходження військової служби, роботи чи дня закінчення проходження військової служби, визначеного частиною 2 статті 24 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» [6]. Для цієї категорії осіб час настання факту порушення подання декларації щорічна настає з першої секунди 91 календарного дня після прибуття до місця проходження військової служби, роботи чи дня закінчення проходження військової служби, визначеного частиною другою ст. 24 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» [6].

Разом з тим вказані положення не враховують ті виклики, які стали перед Україною у зв'язку з військовою агресією російської федерації та запровадження воєнного стану [7]. На сьогодні лише Закон України від 03 березня 2022 р. № 2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» [8] визначає терміни подання для фізичних осіб будь-яких документів, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або в електронній формі, а саме: протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи. Разом з тим на підставі вказаного вище закону змін та доповнень до Закону України «Про запобігання корупції» [1] не були внесені щодо визначення термінів подання всіх видів декларацій у ситуації, яка склалася. Лише у роз'ясненні НАЗК від 07 березня 2022 року № 4 [9] зазначається порядок застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю в умовах воєнного стану (подання декларації, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента, проведення перевірок). У вказаних роз'ясненнях терміни подачі для всіх видів декларацій, якщо їх обов'язок подання відбувався у період дії воєнного стану, настає у період з 00 годин 00 хвилин дня, наступного за днем припинення чи скасування воєнного стану та триває до 00 годин

00 хвилин відповідного числа третього місяця від такого дня. Відповідно у такому випадку час з якого настає відповідальність за несвоєчасне подання без поважних причин декларації починається з 00 годин 00 хвилин першого дня після відповідного числа наступного місяця.

Також у положеннях Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» [8] та роз'ясненнях НАЗК від 07 березня 2022 року № 4 [9] вказується новий термін подання декларацій для осіб, які у зв'язку з безпосередніми наслідками їх участі у бойових діях, не мають фізичної можливості протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни не змогли її подати. Для таких осіб надається додатковий термін подання декларації в один місяць з дня закінчення наслідків, які унеможливили їх подання. Чинне законодавство та роз'яснення НАЗК не вказують, що саме відноситься до безпосередніх наслідків у зв'язку з участю особи у бойових діях, але на нашу думку під такими наслідками необхідно розуміти: лікування після отриманих поранень, проходження медичної реабілітації особи, в окремих випадках – втрата житла чи перебування за кордоном. Відповідно час, з якого настає відповідальність за порушення подання чи не своєчасного подання декларації у такому випадку настає з першої секунди дня після закінчення вказаного місяця, який наступив після усунення наслідків, які унеможливили подання декларації.

Не дивлячись на роз'яснення НАЗК від 07 березня 2022 року № 4 [9] стосовно заходів фінансового контролю в умовах воєнного стану, вони не мають законодавчої сили. Як наслідок, до Закону України «Про запобігання корупції» необхідно внести зміни та доповнення, які повинні врегулювати терміни та порядок подання декларації в умовах воєнного стану. Пропонуються наступні зміни та доповнення до Закону України «Про запобігання корупції» [1], а саме, доповнити його новою статтею 52<sup>3</sup> наступного змісту:

*«Стаття 52<sup>3</sup>. Особливості здійснення фінансового контролю в умовах воєнного стану.*

*1. Установити, що декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, кінцевої строку для подання яких припадає на період дії воєнного стану, суб'єкти декларування зобов'язані подати протягом 90 днів після припинення чи скасування воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX.*

*2. Особи, які не мають фізичної можливості протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни подати документи у зв'язку з безпосередніми наслідками їх участі у бойових діях, звільняються від адміністративної та/або кримінальної відповідальності за неподання чи несвоєчасне їх подання та подають їх протягом одного місяця з дня закінчення наслідків, які унеможливили їх подання*

*3. Установити, що на період дії воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», Національне агентство зупиняє здійснення заходів контролю та перевірки декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, моніторингу способу життя суб'єктів декларування (крім контролю, який здійснюється автоматизовано під час заповнення та подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування).».*

Здійснюючи подальший аналіз термінів подання щорічної декларації, зазначимо, що особи, зазначені у підпункті «г» пункту 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» [1], подають у встановленому цим Законом України порядку декларацію щорічну у разі включення їх до Реєстру осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів) – протягом десяти календарних днів з дня включення до Реєстру. Відповідно час порушення подання такої декларації настає з першої секунди одинадцятого календарного дня після включення такої особи до вказаного Реєстру.

У свою чергу рекомендації НАЗК [5] вказують на необхідність подачі щорічної декларації навіть вже після подачі чергової декларації за вказаний період. Так, якщо особа, яка подала декларацію кандидата на посаду до 01 квітня, що охоплювала попередній звітний рік, у такої особи виникає обов'язок подати також декларацію щорічна на загальних умовах за той самий звітний період (наприклад, декларація «кандидата на посаду» була подана у січні 2022 року й охоплювала попередній звітний рік (2021 рік), таким чином така особа має обов'язок подати додатково ще декларацію «щорічна» за 2021 рік до 00 годин 00 хвилин 01 квітня 2022 року). У данному випадку час несвоєчасності подання декларації вважається перша секунда початку 01 квітня року, коли подається щорічна декларація.

*Декларація при звільненні.* Закон України «Про запобігання корупції» [1] визначає, що особи, зазначені у пункті 1, підпунктах «а», «в» і «г» пункту 2 частини першої статті 3 цього Закону, які припиняють діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, подають декларацію, за період, не охоплений раніше поданими деклараціями. Також вказані особи зобов'язані наступного року після припинення діяльності подавати в установленому порядку декларацію за минулий рік.

Термін, протягом якого повинна бути подана декларація при звільненні, станом на 01 січня 2022 року визначається рекомендаціями НАЗК від 23 червня 2021 року № 449/21 [2], зокрема такий термін складає 30 календарних днів після припинення діяльності. Таким чином термін подання декларації при звільненні триває з 00 годин 00 хвилин з наступного дня після припинення діяльності (днем припинення діяльності є останній день виконання суб'єктом декларування публічних функцій) та закінчується о 00 годин 00 хвилин 30 календарного дня після припинення діяльності. Відповідно у цьому випадку час порушення подання декларації настає з першої секунди початку 31 календарного дня з дня припинення діяльності суб'єктом декларування.

Для визначення часу настання правопорушення при поданні декларації при звільненні важливе значення має встановлення дня припинення діяльності, і відповідно з якого починає плинати 30 денний термін подання декларації при звільненні.

Так, днем припинення діяльності є останній день виконання функцій держави або місцевого самоврядування, або іншої діяльності, зазначеної у підпунктах «а» та «в» пункту другого частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» [1], у тому числі перебування на посадах, зазначених у пункті першому підпунктів «а» та «в» пункту другого частини першої статті 3 вказаного Закону. Підстави та порядок звільнення осіб регламентується низкою нормативно-правових актів, зокрема: Кодексом законів про працю України [11], законами України «Про державну службу» [12], «Про Національну поліцію» [13], «Про Службу безпеки України» [14] та іншими законодавчими актами, які регламентують порядок трудової діяльності чи проходження служби піблічних службовців.

*Наприклад, військовослужбовець Служби безпеки України, який відповідно до пп. «е» п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону*

України «Про запобігання корупції» одночасно: а) здійснює функції представника влади, тобто виконання завдань та обов'язків, визначених у ст. ст. 2, 24 Закону України «Про Службу безпеки України»; б) обіймає посаду, пов'язану з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій. Якщо такого військовослужбовця було звільнено 02.06.2022 із вказаної посади та наказом по особовому складу зараховано в розпорядження посадової особи без визначення організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків або обов'язків з виконання завдань державного органу, такий військовослужбовець не вважається уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування відповідно до положень п.п. «г» п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції». Перебуваючи у розпорядженні відповідного командира, з урахуванням ч. 3 ст. 24 Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу» військовослужбовця було виключено зі списків особового складу військової частини та з 07.07.2022 звільнено з військової служби. За таких обставин останнім днем здійснення діяльності таким військовослужбовцем є 01.06.2022, а не день його виключення зі списків особового складу військової частини та звільнення з військової служби – 07.07.2022. Такий військовослужбовець зобов'язаний подати декларацію при звільненні протягом 30 календарних днів, починаючи з 02.06.2022 [5].

Також при перевірці своєчасності подання декларації при звільненні необхідно враховувати в якій термін була звільнена особа, особливо це стосується терміну подання щорічної декларації, тобто до 1 квітня, про що яскраво засвідчують два нижче наведених приклади, які надані НАЗК.

*Приклад 1.* Якщо державний службовець звільняється з посади з 05.01.2022 і надалі не буде суб'єктом декларування, таким чином днем припинення діяльності є 04.01.2022, а кінцевим строком подання декларації при звільненні – 03.02.2022. Таким чином вказаний державний службовець повинен подати щорічну декларацію за 2021 рік – у строк до 03.02.2022 включно, а також подати декларацію при звільненні за період з 01.01.2022 до 04.01.2022 включно – у строк до 03.02.2022 включно.

*Приклад 2.* Державний службовець звільняється з посади з 23.03.2022 і надалі також не буде суб'єктом декларування. Днем припинення діяльності в такому разі є 22.03.2022, а кінцевим строком подання декларації при звільненні – 21.04.2022. Але у цьому випадку державний службовець повинен подати щорічну декларацію за 2021 рік вже у строк до 31.03.2022 включно (а також подати декларацію при звільненні за період з 01.01.2022 до 22.03.2022 включно – у строк до 21.04.2022 включно [5].

*Декларація кандидата на посаду.* Для осіб, які подають декларацію кандидата на посаду термін її подання і відповідно час, з якого настає порушення такого терміну, може бути різний і залежить від категорії осіб, які призначаються, а також терміну подачі такої декларації, наприклад:

– особа, яка претендує на посаду, зазначену у пункті 1, підпункті «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» [1], та особа, зазначена у пункті 4 (крім осіб, які балотуються кандидатами у депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад, на посади сільських, селищних, міських голів) частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» [1], подає декларацію кандидата на посаду до призначення або обрання особи на посаду на загальних умовах. Відповідно час порушення подання такої декларації настає з першої секунди дня початку роботи на новій посаді;

– особа, яка була обрана депутатом Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатом місцевої ради, сільським, селищним, міським головою, повинна подати декларацію кандидата на посаду протягом п'ятнадцяти

календарних днів з дня набуття повноважень відповідно депутата, сільського, селищного, міського голови. В даному випадку важливе значення набуває встановлення часу, коли особа була обрана депутатом і, відповідно, з якого часу починає плинати п'ятнадцятиденний термін подання декларації:

а) якщо особа була обрана депутатом Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатом місцевої ради, термін подання декларації кандидата на посаду розпочинається з дня відкриття першої сесії Верховної Ради Автономної Республіки Крим, відповідної місцевої ради [15, 16]. Відповідно час порушення подання такої декларації настає з першої секунди 00 годин 00 хвилин шістнадцятого календарного дня після відкриття першої сесії Верховної Ради Автономної Республіки Крим, відповідної місцевої ради;

б) якщо особу обрали сільським, селищним або міським головою, термін подання декларації кандидата на посаду розпочинається з моменту складення нею присяги відповідно до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» [17] на пленарному засіданні сільської, селищної, міської ради, на якому відповідною територіальною виборчою комісією були оголошені рішення щодо її обрання та реєстрації [12]. Відповідно час порушення подання такої декларації настає з першої секунди 00 годин 00 хвилин шістнадцятого календарного дня після дня складення особою відповідної присяги;

– особа, зазначені у підпункті «в» пункту 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» [1], у разі входження до складу конкурсної або дисциплінарної комісії, утвореної відповідно до законів України «Про державну службу» [11], «Про службу в органах місцевого самоврядування» [17], Закону України «Про запобігання корупції» [1] та інших законів України, Громадської ради доброчесності, утвореної відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [19], подає декларацію кандидата на посаду за минулий рік протягом 10 календарних днів після входження (включення, залучення, обрання, призначення) до складу комісії, Громадської ради доброчесності (абзац другий частини третьої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» [1]). В даному випадку необхідно звернути увагу, на необхідність встановлення безпосередньо дня входження (включення, залучення, обрання, призначення) особи до складу відповідної комісії, Громадської ради доброчесності. У роз'ясненнях НАЗК від 29 грудня 2021 р. № 11 [5] вказується, що таким днем необхідно вважати день видання (прийняття) документа, на підставі якого особа увійшла (включена, залучена, обрана, призначена) до складу відповідної комісії, Громадської ради доброчесності. Тобто відлік терміну подання декларації такими особами починається з 00 годин 00 хвилин дня, наступного за днем входження (включення, залучення, обрання, призначення) особи до складу відповідної комісії, Громадської ради доброчесності. Відповідно час порушення подання такої декларації настає з першої секунди одинадцятого календарного дня початку роботи на новій посаді.

Необхідно підкреслити, що несвоєчасність подання без поважних причин декларації характеризується порушення певного терміну подачі декларації, який визначений Законом України «Про запобігання корупції» [1]. Враховуючи, що декларація подається в більшості випадків у електронному вигляді, то програмні засоби Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування фіксують точний час та дату її подання.

**Висновки.** Підсумовуючи зазначене вище зазначимо, що Закон України «Про запобігання корупції» не встановлює всі можливі терміни подання декларацій в залежності від їх видів, і відповідно, час, з якого настає адміністративна відповідальність за несвоєчасне подання без поваж-

них причин декларації. Тому необхідно обов'язково використовувати чисельні роз'яснення НАЗК щодо визначення термінів подання декларацій та встановлення часу, з якого починається відповідальність за несвоєчасне подання без поважних причин декларації, що має значення для встановлення об'єктивної сторони адміністративного проступку, передбаченого статтею 172<sup>6</sup> КУпАП.

У статті систематизовано визначення часу, з якого настає адміністративна відповідальність за несвоєчасне

подання без поважних причин декларації, в залежності від видів декларацій: щорічної декларації, декларації при звільненні, декларації кандидата на посаду.

Підкреслюється, що на даний час законодавчо не закріплено порядок подання декларації під час воєнного стану. Автором запропоновано пропозиції щодо необхідності внесення змін та доповнень до Закону України «Про запобігання корупції» [1] з метою врегулювання вказаної проблематики.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.
2. Порядок заповнення та подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: затв. наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 23 червня 2021 р. № 449/21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0987-21#Text>.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: введений в дію Постановою Верховної Ради Української РСР від 07 грудня 1984 р. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. Додаток до № 51. ст. 122.
4. Порядок перевірки факту подання суб'єктами декларування декларацій відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та повідомлення Національного агентства з питань запобігання корупції про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій: затв. наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 20 серпня 2021 р. № 539/21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1303-21#Text>.
5. Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю (подання декларації, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, повідомлення про відкриття валютного рахунку): роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 29 листопада 2021 р. № 11. URL: [https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/1111\\_compressed.pdf](https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/1111_compressed.pdf).
6. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25 березня 1992 р. № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>.
7. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>.
8. Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни: Закон України від 03 березня 2022 р. № 2115-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20#Text>.
9. Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю в умовах воєнного стану (подання декларації, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, повідомлення про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента, проведення перевірок): роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 07 березня 2022 р. № 4. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/documents/roz-yasnennya-4-vid-07-03-2022-shhodo-zastosuvannya-okremykh-polozhen-zakonu-ukrayiny-pro-zapobigannya-koruptsiyi-stosovno-zahodiv-finansovogo-kontrolyu-v-umovah-voeyennogo-stanu-podannya-deklaratsiyi-p/>.
10. Кодекс законів про працю України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
11. Про державну службу: Закон України 10 грудня 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
12. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
13. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
14. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. № 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>.
15. Про статус депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим: Закон України від 22 грудня 2006 р. № 533-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/533-16#Text>.
16. Про статус депутатів місцевих рад: Закону України від 11 липня 2002 р. № 93-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93-15#Text>.
17. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 р. № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>.
18. Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю (подання декларації, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, повідомлення про відкриття валютного рахунку): роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 29 листопада 2021 р. № 11. URL: [https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/1111\\_compressed.pdf](https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/1111_compressed.pdf).
19. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.